

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горвіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділя і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошення приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

Рада державна.

(Допише „Буковини“ з Відня).

Я доніс вам, що молодоческий клуб з виїмкою виключеного Вашатого та ще деяких, як Пуркгард, Шаманек, Брзорад, Рашін і Соколь, змінив рішучо свою політичну крайню опозиційну тактику і стає ся звільна утилітаристом, то значить, що послі чеські, не зрікаючись в принципі права свого державного, зрозуміли, що до сего права не дійдуть они инакше, як лиш по-степенно, стапами, не дорогою опозиції, а через розумний контакт з правительством.

Ся зміна зазначила ся дуже ярко на засіданю ради державної 6-го падолиста при нагоді наглого внесеня д-ра Пацака в справі заведеня чеського языка у внутрішнім діловодстві урядів і судів в Чехії. Ся зміна виявила ся і в праці чеській, котра вже нині розпала ся на два великі табори політичні, табор молодоческих утилітаристів і табор крайньої опозиції радикальної, котру піддержують органи староческого сторонництва, з „Politik-ою“ на чолі.

В раді державній станули при згаданій розправі над внесенем Пацака против себе Вашатий і др. Герольд. Вашатий кинув клубови чеському явно сей заміт в очи,

що клуб надробляє з гр. Баденім поза кулісами, що не стоїть уже на становиську ухвал зборів чеських мужів довірія в Німбургу, де рішено придержувати ся крайньої опозиції; що в червни с. р. клуб не хотів приймати его наглого внесеня в подібній справі та що взагалі послі чеські стали вже правительственними. Не щадив при тім Вашатий острих слів посередникам межі клубом Молодочехів а правительством, іменно пос. Аймови, тому самому, котрий колись дорікав послам руским ради державної тим, що они не дали ся втягнути в антикоаліцію славянську.

Вашатому дав справедливу відправу др. Герольд. Він сказав: „Поважної хвилі, в котрій послі чеські упоминають ся о своє добре право яzikове, не хочу я марати відповідею на заміти, а властиво „брехні“ пос. Вашатого. Ту справу з пос. Вашатим розсудимо дома перед лицем народу чеського. Пос. Вашатий веде тут політику на власну руку. Він говорив нині і по чеськи, але лиш на те, щоб кинути на нас болотом.“ Др. Герольд осудив сими словами Вашатого чоловіком, що з простої мести і зарозумілости йде на розріз з чеським клубом.

Не меншої ваги є і той прояв, що февдальна шляхта чеська прихилила ся нині рішучо до нової політики Молодочехів. Виявив се на тім самім засіданю ради дер-

жавної пос. князь Фридр. Шварценберг, кажучи, що февдальна шляхта солідаризує ся вповні з народом чеським, стоїть на становиську чеського права і що буде солідарно піддержувати внесенє пос. Пацака. Річ кн. Шварценберга доказує, що межі послами чеськими а шляхтою февдальною, що до тепер держалась по середині межі Німцями а Чехами, прийшло до повного порозумія. Говорять тут також голосно о тім, що з нових виборів до ради державної в Чехії вийдуть лиш послі, годячі ся на нову політику чеського клубу. Рівно-ж потверджує ся вість, яку подав я вам перед місяцем, що будучу більшість ради державної будуть складати веї Славяни, не виймаючи Поляків, а з ними разом підуть консерватисти всяких народностей, Румуни і уміркована лівниця. В опозиції полишать ся: Німці чеські, націоналі німецькі і антисеміти.

(Від редакції: До сеї дописи з Відня позволимо собі додати кілька слів. Передовсім впадає тут в очи аналогія, яка заходить межі нинішню акцією політичною молодоческого клубу а клубом руским ради державної. Як Молодочехи до осягненя своїх головних цілей завернули нині на дорогу утилітаризму, в надії, що сею дорогою скорше осушать бажаня народу свого, так і клуб руский ради державної зрозумів уже давно, що, не маючи чисельного

Дволичний сьвіт.

Оповіданє

Л. Весткіржа.

У шиночку господаря Гроскурта сегодня ягось живійше, ніж звичайно в будні дні. Коли-б русявка Ева не була найметкішою дівчиною в селі, то ніяк не могла-б собі порадиити на стуканє порожних склянок, а ще менше на веї питаня і похвали, якими єї обсипувано. Навіть нанотець і учитель, що сиділи з цловим інспектором при картах, лишали карти, аби залюбки на ню поглядати. А Юрген Гроскурт, батько, стояв за шинкарским столом, шапочка у него на костнетій голові трохи на бакир і голова сама трохи скоса в самосвідомій гордості. „Яке диво, що моя Ева така собі хватека дівчина? Се вона в мене вдала ся.“

Его родичі не були осілі в громаді; супроти накоренку мужицкого, що цупко придержував ся всякої старини, він сьвідомо заступає поступ, новий час. Він не прикладав ваги до старини, газдував на невеличкім ґрунті, який у него був, після свого власного розсудку. Він кпив собі із поведінок і давних звичаїв. Що не стояло в книзі законів, того він не узнавав, але він вихисноував веї свої сили. Урядив собі газдівство а также і крамницю; вино, яке продавав, сам розводив. Пробував также, хоч правда, часто се ему

не удавало ся, садити тютюн, з котрого робив відтак власні цигари. Зависливий Сруль Леві намовив его побудувати ґоральню, і він єї збудував, — поставити млин над потічком, що повз через его сіножать, і він заходив ся всіми силами і тоту раду виповнити. „Глупота се найбільший воріг чоловіка“ було его окликом, а его вся гордість, що він, як чоловік дуже розумний, довів до того, що громада мусіла его, хоч прийшов в село лиш з клуночком в руках, терпіти між своєю старшиною.

„У Гроскуртів думки все при куні, у доньки і у батька, се річ знана,“ сказав властитель вітрака Ганнес і подав Еві свою порожню склянку. „А тепер розкажи докладно, як тото було, Ево. То справді бугай кинув ся на тебе?“

„Таже так,“ сказала дівчина, „коли я ішла з кошем по отаву.“

„Скажи-ж, по що ти двигаєш сама отаву на своїм хребті? Чи-ж вже таки не стало коний в Веттергаймі? Коли ваш гнідний куляє, то я був би радо заноміг.“

„А так,“ запевняли два иньші парубки, „і ми були-б помогли.“

Четвертий парубок, що сидів разом з ними при столі, такий осмалений сонцем, що аж почорнів, глинав скоса кутиками очий на дівчину, пакав свою люльку і не казав нічого.

„Гнідому нічого не вадить,“ відповіла Ева, „але Пилип, наймит, не хотів їхати, доки настух не віджене череди дальше, він бояв ся бугая.

Отже я рада ему була показати, що нема чого бояти ся —“

„І тоді бугай кинув ся на тебе?“

„Може его моя червона хустина на голові розлютила.“

„Ну, а ти? Деє страшно перелякала ся!“

„Не було, Ганнес, багато часу, щоб злякати ся, кинула на скаженого кіш і хустку, що его розлютила, а сама в корчі, як лиш могли ноги нести. І се мое щастє. Пастух каже, що кіш пішов в дрібні кавалки, а в хустку заповров люто рогами.“

Тепер і той чоловік, що доси не промовив ні слова, розімкнув рот, і коли другі вшпилюючи свої очи в моторну дівчину, набожно подивляли єї, прощив сухо: „Шкода.“

„Шкода — чого?“

„Ну, коша і нової хустки.“

Еві обкинуло румянцем лице як поломіню. „Якже-ж ти думаєш, Петре Галлер, що було мені мудрійшого зробити, ніж се кинути?“

„В дома сидіти,“ відповів парень спокійно, а що Ева мовчки обернула ся на занятку, додав ще: „Або може ні? Що-ж тепер маєш? Отави ні, кіш розбитий, а твого батька із страху могло дуже легко спараліжувати.“

Ева вже більше не слухала. До віконця крамниці хтось закував. Учителка зажадала моток бавовни, але се була лиш приключка.

„Що ви, Евочко, по таким страху вже знов жваво і весело помагаєте татови і в склені і в господарстві, се чудно, се чудно! Ба, такої, як

значія в радї державній, для него лишає ся лиш дорога утилітаризму, щоби поступенним розширенням прав скріпити свій нарід і підготувати в будучности его значіне політичне. Ріжниця лежить лишень в тім, що нарід чеський зрозумів відразу хосенність сеї дороги, на яку вступили его послі, а у нас послів наших окликано „зрадниками“ справи рускої. Аналогія лежить також в тім, що в Чехії опозицію захвалює ще заєдно „Politik“ яко представителька політично мертвих Старочехів, подібно як у нас до опозиції кличуть „кацапи“ в своїм „Галічаніні“ і в органах народовецких, хиличих ся туди, куди віє вітер популярности.)

Дяківеке товариство.

(Письмо від православного дяка).

Дякувати Богу, що вже деякі наші товариші-дяки перестали по ворожих нам газетах чванити ся своїми відомостями правописними та промовляти до своїх товаришів так, як би они всі розуми поїли і як би над них більших патріотів не було. Справа була така проста — ішло о заповогове товариство — а они з того зробили справу політичну. Чей тепер, коли вже досить наполітикували ся, можна знов поговорити о нашім товаристві.

Статутів нашого кіцманьского товариства правительство ще не потвердило, але певно небавом потвердить. Поки-ж то стане ся, виділ розписав картки до всіх дяків на Буковині, аби вступили в члени, але доси жаден з них ще не зголосив ся. А я певний, що хоч волоскі дяки свого власного товариства ще не мають, але они до нашого не пристануть, бо раз: їм занадто було би трудно з полудневих сторін Буковини їхати н. пр. на збори до Кіцма-

ня, а по друге Волохи не люблять нас і як би навіть вступили в члени нашого товариства, то хіба тільки на то, щоби нас Русинів взяти під ноги. По що їх ще просити, аби вступали в члени? Коли видять, що товариство добре і користне, то нехай самі зголошують ся.

Але я хотів би звернути увагу товаришів передовсім на се: Наші товариші з кіцманьского деканату перші взяли ся за сю нашу справу. За то, розуміє ся, кождий може їм тільки подякувати; але таки певно не пошкодило би, а противно помогло би багато, коли би они вислухали, що дяки в інших деканатах думають. І я раджу так: Зійдїм ся ми перше по деканатах на нараду, постановім, як би було найліпше, і виберім по двох делегатів на зїзд такий, на котрий і з інших деканатів по двох приїхало би для спільної наради. Ті наші делегати з різних сторін, зїхавшись н. пр. в Чернівцях, могли би розважити докладно ту справу, чи можна нам числити на членів-Волохів чи ні. Коли би показало ся, що ні, то звиш сто наших руских даскалів може сміло мати своє власне товариство. Крім того можна би там порадити ся, як вести товариство, як роздобувати фонди і т. п.

Нас, даскалів на Буковині, нема так багато, щоби ми могли закладати собі свої деканальні товариства. Нас не буде більше всіх в краю, як около 250. Тому я собі представляю, що в краю нашім можуть бути лише два товариства дяківські, одно руске, друге волоске, котрі згідно мали би поступати в справі добробиту дяків. Против того, щоби були два товариства, і власти наші духовні не можуть нічого мати, бо они то добре розуміють, що адміністрація одного товариства на цілій край була би за трудна. Впрочім, кажу, як би то все мало зложити ся, над тим треба би перше

порадити ся. А в тій цілі я раджу товаришам перше зїхати ся на нараду по деканатах.

Дяк.

З Раранча пишуть нам: Прошу пана редактора помістити пару слів з нашого Раранча. В нас люди втратили були вже надїю на читальню і дехто говорив уже, що читальня пропала. Але дякуємо нашій радї шкільній, що нам до Раранча дала таких ревних Русинів, як директор нашої школи п. Іван Ярошиньский, як донька его, учителька п. Евгенія Ярошиньска, і шп. учителі Панчак і Руснак. Тоті Русини виховані в рускїм дусі і люблять так свій нарід, мов отець свої діти. А не так, як поступає собі наш панотець Тарнавекий. Він чистий Німець, все читає тільки німецькі газети, а о. Цопа то знов самі волоскі. Даскал Павлович, давнійший член читальні в Раранчу, пустив ся на таку дорогу, як п. Тиміньский в Чернівцях. Він собі знову любує в „Буковинських Відомостях“, а не в нашій „Буковині“, котра хоче, щоби одно серце і одна гадка була в буковиньских і галицьких і угорьских і україньских Русинів, щоби любили ся мов діти одної матери. — А тепер ще скажу, що наші читальники хотять змінити свою читальню на читальню Рускої Бесіди. Кілька разів говорив уже нам о. Гелюх, аби ми постарали ся о нові статуті і кілька разів заходив наш п. директор Ярошиньский до читальні, заохочувати людей до доброго діла. Він і дав нам на нашу читальню 1 зр., а п. Е. Ярошиньска також 1 зр. Крім того директор із свої кишені дав на вапно побілити читальню. — *Ілія Дутка*, господар.

ви, треба сьвітами шукати. Чи знаєте, що позаякось сказала про вас папїматка? Вона-ж завжди має тільки нещастя з своїми помічницями. Коли-б я, каже, лиш раз могла дістати таку помічницю, що дорівняла-б Еві Гроскуртївній, то уважала-б се благословенством Божим. По правді, так сказала вона. Ну, та-ж се вже знає кожда дитина три милї навкруги, що такого гарного ладу, як у Гроскуртїв, нема у жадній хаті.

Ева не могла єї похвали вислухати до кінця. Із шинку чути було клик Стефена Гроскурта. Вона взяла жмінку бомбонів із слоїка. „Занесїть се вашим дїточкам, панї Гензе.“ Відтак побігла, а бинди від запаски маяли за нею.

Ева не ходила а бігала завжди, сусіди не виділи єї інакше як в бігу; навіть до костела ішла вона скорим кроком. Стара Андертиха, що сиділа у свого сина на доживотю, а свого вільного часу уживала до того, щоби в кождім газдівстві виширати слабї сторони, казала про Еву Гроскуртївну, що вона в селі єдина дївчина по серцю Божому, бо

Дївчата можуть тільки на такий час єїсти.
Як голуб потребує, щоби зерно зїсти.

Що при своїй рухливости Ева не була пухка, се ясно, але помимо своєї сухирлявости впадала хлопцям в очи вже хочби задля свого батька, а матерї своїм синам не залишали вказувати на Еву. „Бери ся до неї, хлопче, вона вмїє газдувати!“ Та якось ніхто ще доси не сватав єї. Ева знала, що вона варта, а батько ще їй підтримував єї в тім, щоби не рвала ся замуж.

„Чекай, мовляв, аж млин поставлю, а тоді можеш виявити свої претенсії.“

Перед дверима шинку обіймило єї ззаду двое рук а один голос хлинав:

„Богу дякувати, що ти ще живеш! О Боже

милосердний! Що було-б зо мною спротою, як би ти там на сіножати була розтратована. Ніколи жадної річи не годна я зробити хрестній мамі до вподоби, як ти не приложиш своїх рук. Ох, любочю, і нині маю варити єї на зиму повидла з черешень, не лише мене безпомічну, Ево!“

„Не жури ся,“ сказала Ева, вириваючи ся єї з рук. Вечером приїду і зладжу тобі твій горщик повидлів.“

„Ево! Ево!“ кликав Гроскурт нетерплячо.
Дївчина ввійшла.

„Ево,“ шепнув газда, „я саме тепер бачив візок Сруля Леві на гостинці, як навертав до Пфедергайму. Може він відтак скочить до нас задля млина! Прилягодь ся якось з вечерою.“

„Він часто приїжджає задля млина, тату.“

„Ну так, таку річ, видиш, годї так ніби з колїна вилупити. Тут що кілька днів треба щось нового обдумати. Але будуть гроші, будуть гроші, Ево! Посаг для тебе такий, що донька оттого там Енгельке аж пожовкне з заздности. Тут, бачиш, не можна скупувати ся.“ Він затирав руки. „Бігай! З тими кількома гостями тут дам я собі сам раду.“

Ева пішла послушно на подвіре, зловила два молоді когути і відрізала їм голови. Коли стекла кров з них, а Ева повернула з ними до кухні, побачила, що вже на ню чекають. Дуже молода жєнщина з дитиною сиділа коло припїчка.

„Анналіза,“ сказала Ева і піднесла вії.

Жєнщина виняла змінтий лист з кишені. „Сет знов писала,“ шептала она немов усправедливляючи. „Як схочеш почути —“

„Сет, так. А Франц ще завєди ні?“

„Нї, Франц ні.“ Анналіза читала:

„Люба Анналізо!

Як ся ти маєш? Менї добре, лиш що мої завєди їдять теплу вечеру і я до 11-ої год. мушу все помити. Зрештою у містї дуже гарно, але се неприємно, що мій часто, саме коли я неділю маю вільний вихід, не дістає урльону, бо він служить при 65-ім і тому можу тобі сказати, що дїє Франц Біденвег, бо він не копче добре справує ся, робить глупї збитки з жовнїрами, сидить часто в арешті, страшно уганяє за дївчатами, але то вони всі такі в першїм році — мій Вільгельм дослугує вже третій рік. І він не споминає, що має певну наречену, але я сказала Вільгельмови, щоби пустив се межі люди, бо інакше готов ще збаламутити яку бідну дївчину. І Вільгельм каже, що бачив у Франца межі его річями сїтчатую мошенку, синьо вишивану з жовтими крапочками; він бере єї лиш в неділю. А що я знаю, що ти на святаки вишила Францови таку мошенку, то хотїла лиш тобі сказати, що вона ще у него є. Тай тільки, і жаль менї, що нема нічого ліпшого. Мужчини занадто лихі. А кляній ся паньматїї пасторовїї і панї учительцїї і Еві Гроскуртївній, єї особливо і всім знакомим.

Поздоровляю Тебе

Твоя щира

Сет Фалькінгер.“

Анналіза скінчила і соромливо обертала лист в руках. „Я собі думала, коли-б так отсеї неділі скочити до міста. Бач, у него все ще є моя мошенка і я завєди кажу: у Франца добре серце, лиш легководух — легководух, а покуса велика. — І — я не горда, коли-б лиш нарешті став моїм чоловіком, я-б радо свої ноги відбігала. — Я-б вже була і пішла.“ — Вона затягла ся.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 11-го листопада 1896.

Краєвий президент гр. Гоес виїхав в понеділок до Городенки і вернув сьогодні вечером о 10-й год. назад.

Іменоване. Будівничий ад'юнкт при дирекції гр. пр. релігійного фонду, Александер Ісеческул іменованний інженером.

Вечерниці. Забавочний кружок нашого драматичного товариства устроює в неділю, дня 15-го с. м., в сали Народного Дому в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2) вечерниці з богатою декламаторсько-музикальною програмою. Осібних запрошень не висилає ся, тож всі рускі родини отсим запрошує ся. Перші вечерниці удали ся добре, тож виділ драматичного товариства надіє ся, що сям разом вечерниці будуть ще краші, бо докладає всіх старань до того.

Підвисшене платні народним учителям на Буковині. Хоч урядова Czernowitzer Zeitung не оголосила нічого в сій справі, отже з того жерела не можемо нічого довідати ся, але подаємо сю справу після Bukowiner pädagogische Blätter ч. 20, що є власністю члена кр. ради шкільної дир. Ісеческула, отже має певні інформації. Там читаємо: „При кінці засідання краєвої шкільної ради, ще в жовтні, запитав шкільний радник Ісеческул, чи є які вигляди, що уложений правительством ще 1895 р. закон про платню буковинських учителів прийде сего року під наряди буковинського союму. На се відповів адміністративний референт, правительственный радник бар. Швінд, що проект закону відослано ще перед роком до виділу краєвого, але сей его не предложив. Позаяк учителі ждуть на ухваленне сего закону, то краєва шкільна рада пішла в сій справі письмо до виділу краєвого. Член кр. шк. ради і виділу кр. бар. Мустаца заявив, що не можна було про закон радити задля великих видатків, які з его введенем сполучені. Податок на школи вносить вже тепер 23 кр. від одного гюльдена податку, а треба би его ще побільшити о 15%. Председатель кр. президент гр. Гоес вказав на се, що процвіт народної школи залежить від поліпшення матеріального положення учителів, бо лише тоді можна буде мати відповідне число учительських кандидатів з відповідним образованием. Задля сєї причини мусять

найти ся гроші на сю ціль; зрештою сей податок в порівняно до податку в інших краях не є такий великий, бо підстава оподаткованя на Буковині в порівняно богато низша. Впрочім референт вишле, як вже сказано, в сім зміслі письмо до виділу краєвого.“ Нема причини, щоб не вірити сій вістці в Buk. pädag. Blätter, бо знаємо, що лише виділ краєвий, котрий тепер в руках Волохів, спротивляє ся підвисшеню платні народним учителям. При відповідній енергії краєвого правительства і ширій підпорі народолюбних послів мабуть в недалекій сесії буковинського союму ухвалить ся той закон. Наші оба рускі послі приложать до того очевидно всіх старань, щоби народним учителям поліпшити їх тяжку долю.

Ревізія катастру ґрунтового. В суботу, дня 7-го с. м., відбуло ся друге засідане краєвої комісії для ревізії катастру ґрунтового під проводом краєвого президента гр. Гоеса. По перчитаню і справдженю протоколу з засідання дня 30-го липня повідомив член бар. Николай Мустаца яко председатель обох субкомітетів для економічних культур і лісів, що субкомітети мали 35 засідань, з котрих богато занали цілий день і що відбули ся через 24 днів оглядани майже у всіх частях краю. При справдженю рефератів урядових органів про неточности в попереднім оціненю прийшов субкомітет до пересвідчення, що ті реферати не вистарчать для осягненя бажаної рівномірности в оціненю поодиноких ґромад і округів. Також оглядини на місці не уможливили фахового і річевого сповнення задачі, які поставлено комітетови, а з тої причини треба неоспоримі неточности в оціненю усунути иньшою дорогою. При тім ще розважано, що в деяких округах і класифікаційних обшарах змінили ся за послідних 15 літ значно доходи і що сю обставину треба по мысли закону кочче мати на увазі. Дятого субкомітет змінив лише в деяких культурах тарифу, щоби тим усунути почасти неправильности в оціненю і зміні доходів. Рудольф Ферро, Антін Кохановский мол., Густав Марін і Вінкентий Екль подали іменем субкомітету внесеня на зміну тариф для ріллі, толік, лісів і озер, ставів і мочарів. Внесеня прийнято. Рішені тарифи оголошує сьогоднішня урядова Czernowitzer Zeitung.

3 кр. санітарної ради. В понеділок, дня 9-го с. м., вибрано президентом буковинської краєвої санітарної ради д-ра Володимира Залозецкого, а его заступником міського фізика д-ра

Авґуста Ремера. Членами виділу вибрано проф. д-ра Л. Клайнвехтера, д-ра Е. Міткевича і д-ра Н. Нусбавма, а їх заступниками д-ра Вебера з Радівців і д-ра Целермаера з Вижиці. Палата лікарів вислала до санітарної ради яко своїх делегатів д-ра М. Вурцеля з Сучави і д-ра Оттона Блюма з Кімполонгу. Першим секретарем палати лікарів вибрано проф. д-ра Людвика Клайнвехтера, другим секретарем д-ра Е. Міткевича, а касиром д-ра Н. Нусбавма.

Лихвар перед судом. Здає ся, що наші буковинські лихвари і спекулянти кинули ся головно на путилівський судовий повіт, бо найцікавіші процеси перед черновецьким кримінальним судом все походять відтам. За сєю дбальість треба путилівському судови, на котрого чолі стоїть повітовий судья Лучаковский, бути вдячним, бо чей же удасть ся вирвати наших Гуцулів з рук жидівських павуків. От минушого тижня ведає ся перед черновецьким судом карна розправа против Зайди Вайслера і его жінки. Річ мала ся так: В селі Пюсці помер перед літми заможний Гуцул Іван Курза і полишив своїм трьом дітям велике господарство та чотири морґи поля. Діти не поділили між собою маєтку, лише завідував ним найстарший син. Він дав господарство в аренду ніби-крамареви Зайді Вайслерови, а сей так дуже привязав ся до того ґрунту, що кочче хотів его придбати собі на власність. Ему сприяли в его намірі обставини. Між дітьми покійного Курзи була також 40-літня Евфрозина, в котрої не всі дома, значить, она придурковата. Она десь щезла з Пюски і вернула аж 1893 р. Вайслер удав ся до неї з своїм ґешетом; хотів від неї єї пайку спадщини кунити за 35 зр. Але Евфрозина не приставала на таке, бо иньші жиди давали їй за ту пайку 100 і 120 зр. Однак Вайслер не випустив своєї жертви з рук. Бігав за нею, все намовляв до продажи, а одного разу вткнув їй в руки 35 зр. і втік. Придурковата жінка приняла гроші. Але вмівав ся в справу єї свяк Полянчук, котрий wraz з конкурентами Вайслера не хотів допустити до продажи. Вайслер бачить, що біда, оже сховав Евфрозину в далекім „домі“ свого приятеля, Гуцула Дудика. Там він страхав єї криміналом, так що перенуджена Евфрозина вкінці згодила ся на продаж. Однак Вайслер бояв ся, що его конкуренти по дорозі до путилівського нотаря відібють ему жертву і так ґешет не вдасть ся. Що-ж він робить? Перебєрає Евфрозину за Гуцула, а що їй Бог не дав вроди, то єї ніхто не признає; і так заїхали до нотаря в Кутах, бо до Путилова Вайслер бояв ся їхати. Але нотар в Кутах заявив, що не може списати контракту, бо Пюска належить до території путилівського нотаря. Вернув Вайслер з Евфозиною до Пюски з нічим. Та як ему їхати до Путилова, коли на кождім кроці схопить его конкурент? Мав він у своїм домі темну комірку, без вікна, у місци віддаленій, за кухнею. Там він помістив Евфозину. О своїм побуті в тій комірці розповідає Евфрозина ріжні річі: она в день не виходила з неї, лише в ночі, і то під надзором; страшили єї все криміналом, знуцали ся над нею; але — розповідає Евфрозина з втіхою — давали досить їсти і курити люльку (се звичай у Гуцулок). Як довго она була в тій комірці, она не знає, бо в комірці було все темно, отже втратила рахунок днів. Але слуга Вайслєрів розповідає, що то трєвало „більше як тиждень.“ Очевидно мусіло таке трактоване зі сторони жидів зломити хоч би найсильнішу волю придурковатої Евфозини і она підписала контракт у путилівського нотаря, котрим продала свою пайку Вайслерови за 35 зр. Вайслер подав зараз таки о вилученє своєї частки маєтку Курзів, але процес ще не скінчив ся. Міжтим довідала ся судова прокуратура о всім і оскаржила Вайслєрів; а позаяк Вайслер дав Полянчукови завдаток 5 зр. на умовлені 25 зр. „за добре свідощтво“, то оскаржено его також о підмовленє до фальшивих признань. Вайслер перечив всему, а деякі свідки висказували в его користь. Оборонець Вайслєрів, др. Стшельбицкий, виказував, що коли Евфрозина приняла тих 35 зр., то була до контракту зобовязана і о вимушено не може бути бесіди. Суд прихилив ся до доказів оборонця і увільнив Вайслєрів від вини і кари. Але Вайслєри на кождий випадок не зробили так, щоби християни вважали жидів за своїх приятелів.

Ева зрозуміла. „Може нема у тебе грошей на дорогу? Ну, то возьми, дурнику.“

Сягнула в кишеню і кинула два срібні талари на стіл, котрі вхонила захланно Анналіза. „Ні, такого доброго серця, як у тебе, нема піде на світлі. Спасибі, Ево, і ще раз спасибі! Малий і великий Франц тай я дякувати мемо тобі ціле наше жите.“ Вона цідує Еві спідничку і руки. „Ба, ти, не така як другі, ти не гордиш і не глузуєш з бідної дівчини.“

„Дятого-ж будь тихо,“ приказувала Ева. „Я завєди кажу: Гріх ошукувати, а бути ошуканим се нещастє.“ При тім нагнула ся, щоби Анналізу поцїлувати.

Не могло бути нічого більше нерівного над єї обі дівчині, Ева зі своєю гордою, устаткованою чистотою, з очима в чудно строго і остро вирізаному обличю, що споглядали чесно і розумно, але майже холодно, і Анналіза із своїми блукаючими, чорнявими, палахкотячими очима, з ямочками на лїцях, з темно червоними губами, около котрих грав ся майже безнастанно усьміх на половину несмілий, а на половину хитрий.

Віз заїхав на подвірє.

„Чи се не коляска Сруля Леві?“ спитала ся Анналіза. „Гляди, Ево, най твій батько буде осторожний з паршивим жидиском.“

„Жид такий чоловік як кождий другий,“ відповіла коротко Ева. Відки тій глупій дівці, котра сама не вмїла собі порадити, могло лиш прийти на думку, що вона осмілилась Евиному розумному батькови подавати раду? Вона вже зовсім не чула Анналізиної несмілої відповіді: „Сей ні, Ево, сей ні! Вір мені! За ним тягне ся нещастє, як хвіст за котом!“ Вона зрозуміла лише, що тепер треба їй спїшити ся.

Одною рукою вхопила бритвану зі стїни,

другою горщок, сюда кидала бараболі, там дала трохи масла. Ринки брязчали на кухні, бараболі плюскали в воду, аж вода розбрикувала ся, а краплі на горячій плиті сичачи розприскували ся, міжтим коли масло в бритвані шкварчучи і тріскаючи розливало ся.

„Мати Божа,“ чути було голос крізь великий галає, „я завєди думаю, що Ева бе ся з своїми горшками.“

Сьміх був на се відповідю.

Ева аж підскочила, як би єї гадина вкусила.

„Вінне з лихого серця так каже, дурний хлопчице,“ виправдувала Анналіза свого свояка, Петра Галлера.

Ева здвигла плечима. „Се я вже давно знаю, що я ему нічим угодити не могу. Відколи повернув із своєї великої вандрівки, від тоді про кожду річ у него иньна думка, ніж у других розумних людей. Може бути, що на его поли і черешні сині.“

„Справді, дивним став він, відколи був на чужині,“ додала Анналіза. „Знаєш, се так ему від безнастанної самотности. Але золоте серце завєди було у него — і тепер ще є.“

„Думаєш, се мене щось обходить?“ І Ева знов гримала бритванами, бігала по кухні то сюди то туди і то саме в той кут, де Анналіза сховала ся перед єї диким завзятем. Кухня була велика, але таким чином стала мала. Нарешті стояла вже мужичка з своєю дитиною в одвірках, а за хвилию і там єї стало тісно, неначе пхали єї за поріг. Тепер вона зрозуміла. „Я вже за довго голову тобі клопочу. Бувай здорова, Ево.“

(Дальше буде).

Війна в часі миру. Баталіон війська, зложений з вояків 40-го і 89-го полків піхоти в Перемішлі, котрі вимащували для усмирення неспокійних угорських виборців, вернули вже назад, але в дуже сумній стані. 18 вояків 89-го полка є тяжко ранених. Огірчене населене кидало на тих вояків камінем і стріляло в них з револьверів.

Злодій-двірник. Перед судом присяжних у Львові відбула ся сими днями розправа против Семена Чопа, вийта з Волиці комарової, в сокальським повіті, обжалованого о сирневірнене податкових і громадських грошей та против Корн. Островського, судового диетарія в Вишнівчику, перед тим писаря згаданої громади о співучасті в злочині. Чоп сирневірив з побраних податків звиж 200 зр., а своє обманство покрив тим, що випустив з касових книг кілька позицій, до чого помагав ему Островський. Чоп казав, що не уміє читати ні писати і що то все зробив Островський, але той боронить ся тим, що Чоп уміє читати, та що він приказав ему сам сфальшувати книги. По тридневній розправі засудив суд Чоп на три місяці тяжкої в'язниці, заостреної постом що місяця; Островського увільнено. Оборонець Чоп, др. Горювці зголосив жалобу неважності на тій основі, що Чоп ще перед судовим слідством умовив ся з люстратором сокальської ради повітової що-до заплати хибувшої суми.

Цукор подорожів. Біднійші люди австрійської держави будуть тепер мати ще більший видаток на цукор, як доси, бо фабриканти цукру підвишили ціну цукру о 3 кр. від кіля. То підвишене не було конечно потрібне, але того вимагала від них найпростіша спекуляція. Правда, що податок від цукру підвишено о 2 кр., але з другої сторони впала ціна сирого матеріалу о 2 кр., так що видатки рафинерий цукрових є цілком ті самі, що минувшого року; отже підвишене ціни цукру є цілком неоправдане. Після обчислень виденьської Arbeiter-Zeitung будуть властители рафинерий цукру з того підвишенія мати зиску на 9 мільонів зр.

Телеграми „Буковини“.

З дня 11-го листопада 1896 року.

Відень. Бюджетова комісія ухвалила бюджет міністерства шкільництва і прийняла 17 голосами проти 9 резолюцію пос. Пальфіого, в котрій жадає ся для школи ім. Коменского у Відні признане права публичности, а відкинула 16 голосами против 8 внесене пос. Фукаса, щоби з бюджету скрислити видатки на словінську гімназію в Цилей. Буковинський посол Луцул обговорив розв'язане середньої школи в Сереті, припінював прийняту резолюцію о заведенне волоских паралельок при новозаснованій низній гімназії в Чернівцях; далше обговорив бесідник докладно по-

дїя учительської семинарії в Чернівцях на руску і волоську та стан народного шкільництва на Буковині.

Триєнт. При виборах до сойму тирольського вибрано у всіх шістьох повітах сільської курії попередних послів-Італіянів, котрі не хочуть брати участі в нарадах сойму.

Париж. Коли султан довідав ся о выводах французького міністра заграничних справ Ганнотто, післяв свого секретаря до французького амбасадора, котрий висказав потребу заведення таких реформ, щоби Европа могла бути спокійна о долю Туреччини. Султан наказав розібрати і перевести такі реформи: 1) Має ся всі особи випустити з арештів, котрі не є оскаржені; 2) поліція не сьміє спокійних Вірменів переслідувати; 3) має ся зараз скликати вірменські збори для вибору патріарха; 4) полковник Мазар Бей, що провнявив убійство П. Сальватора, має стати перед воєнний суд; 5) начальника в Діабекір відкликати; 6) начальникам повітів треба дати приписи, як мають удержати спокій; 7) католицькі монастирі, котрі потерпіли шкоди підчас розрухів, мають дістати відшкодоване.

Царгород. Всі амбасадори зажадали енергично скорого переведенія реформ на Креті.

С. 17. М.

Не їду до Снятина, бо не варто. Буду тут. Жду. Чи приїдеш?

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбрателів, гостей і публіку, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів

→ (заснований 1812 р.), ←

а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду далше вести під мою власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на далше і для мене, при чім запевню, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прошу о часті замовленія і пишусь з поважанем

Стефан Гаїна.

„Дністер“
товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокое руске товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовенъству і всім вірним через Впреосъв. Митр. і Преосъв. Еп. Ординарияти всіх трех галицьких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідогневих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контраасекураційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийші услівя і видає поліси і квіти в руській язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованія по 5 процент. І гаранція цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

• Прекрасна повість Ольги Кобилянської „Царівна“ вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, і коштує лише 1 зр. 20 кр., з пересилкою перекомендованою 1 зр. 30 кр., з рекомендацією 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей. „Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленем, як і благородною тенденцією визначає ся дуже поміж нашими новітніми повістями. Купити можна в редакції „Буковини“. Тут також можна дістати оповідане О. Я. Кониського „В день сьвятої волі“ за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповідане Т. Гаїна „Перші Зорі“ за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспінні	особові	мішані		поспінні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиць, Садагурі			1113 950	До Садагурі, Новоселиць			430 621

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. рано. — Середно-європейський час різнить ся від львівського о 36 минут, а від черновецького о 44 минут; коли на залізници є 12 год., то на львівським годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецьким 12 год. 44 минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

